

BUDŻET EUROPEJSKI

Na rzecz odpornego, konkurencyjnego i zrównoważonego rolnictwa UE

WRZESIEŃ 2025

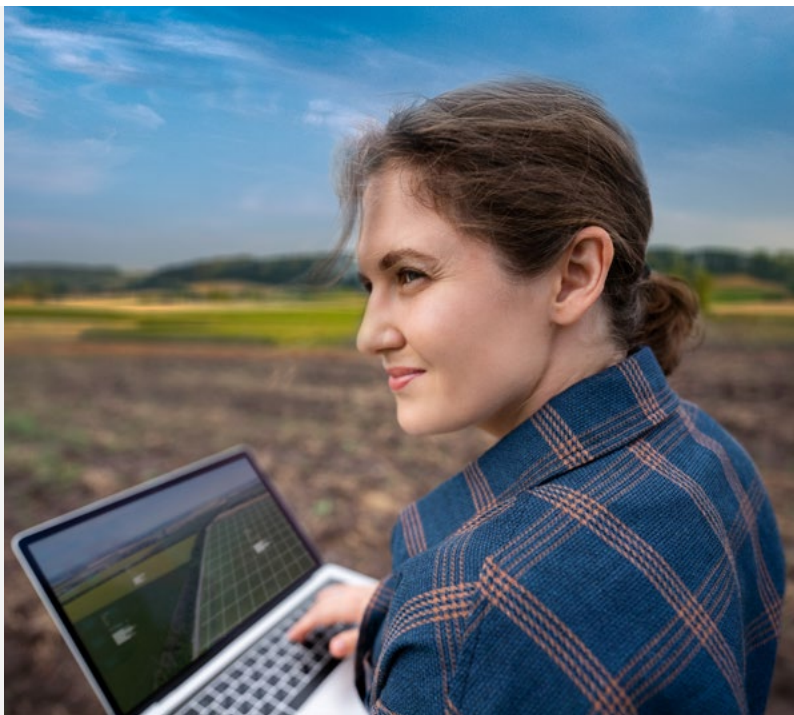
Budżet UE na lata 2028–2034 ukształtuje wspólną politykę rolną (WPR) odpowiadającą na potrzeby rolników i obszarów wiejskich w całej UE.

- Wsparcie dochodów dla rolników w UE jest **gwarantowane do 2034 r.**
- Zachowano wszystkie obecne instrumenty i narzędzia polityki WPR
- Rolnictwo i obszary wiejskie odniosą korzyści dzięki **różnym możliwościom finansowania i synergii z innymi obszarami polityki**

We wniosku Komisji dotyczącym Funduszu Partnerstwa Krajowego i Regionalnego (865 mld EUR) **co najmniej 300 mld EUR przeznaczono odpowiednio na wsparcie dochodów rolników (293,7 mld EUR) i pomoc w przypadku zakłóceń na rynku (6,3 mld EUR).**

Oprócz tego minimalnego budżetu państwa członkowskie będą miały dostęp do większych funduszy na wsparcie obszarów wiejskich i sektora rolnego. Skuteczniejsze jednoczesne wykorzystywanie funduszy przyniesie rolnikom i społecznościom wiejskim większe korzyści.

We wniosku Komisji zaproponowano, by **zachować istniejące instrumenty polityki WPR**. Zapewniają one bowiem odpowiedni poziom życia ludności wiejskiej, przystępną cenowo żywność, stabilne rynki i dynamiczne obszary wiejskie, a jednocześnie przyczyniają się do realizacji celów środowiskowych i klimatycznych oraz wspierają cele zielonej transformacji, wymianę pokoleń i innowacje.

1. Silny budżet dla WPR

Proponowany przyszły budżet **gwarantuje stabilne i przewidywalne wsparcie dochodów rolników i ich perspektyw biznesowych** w kolejnym okresie obowiązywania wieloletnich ramach finansowych (WRF) na lata 2028–2034.

1.1 Zabezpieczony budżet na dochody rolników i inne cele

W ramach Funduszu Partnerstwa Krajowego i Regionalnego na wsparcie dochodów rolników wyodrębniono minimalną kwotę w wysokości 293,7 mld EUR.

Państwa członkowskie mogą dodać do tej podstawowej kwoty uzupełniające środki z funduszu.

Wyodrębniona kwota 293,7 mld EUR została rozdzielona między państwa członkowskie na podstawie ich udziału w obecnej WPR w roku referencyjnym 2027 (zob. załącznik).

Aby móc finansować krajowe, regionalne oraz sektorowe priorytety i cele, oprócz wspomnianej kwoty w planach partnerstwa krajowego i regionalnego dla państw członkowskich udostępniono środki w wysokości 453 mld EUR.

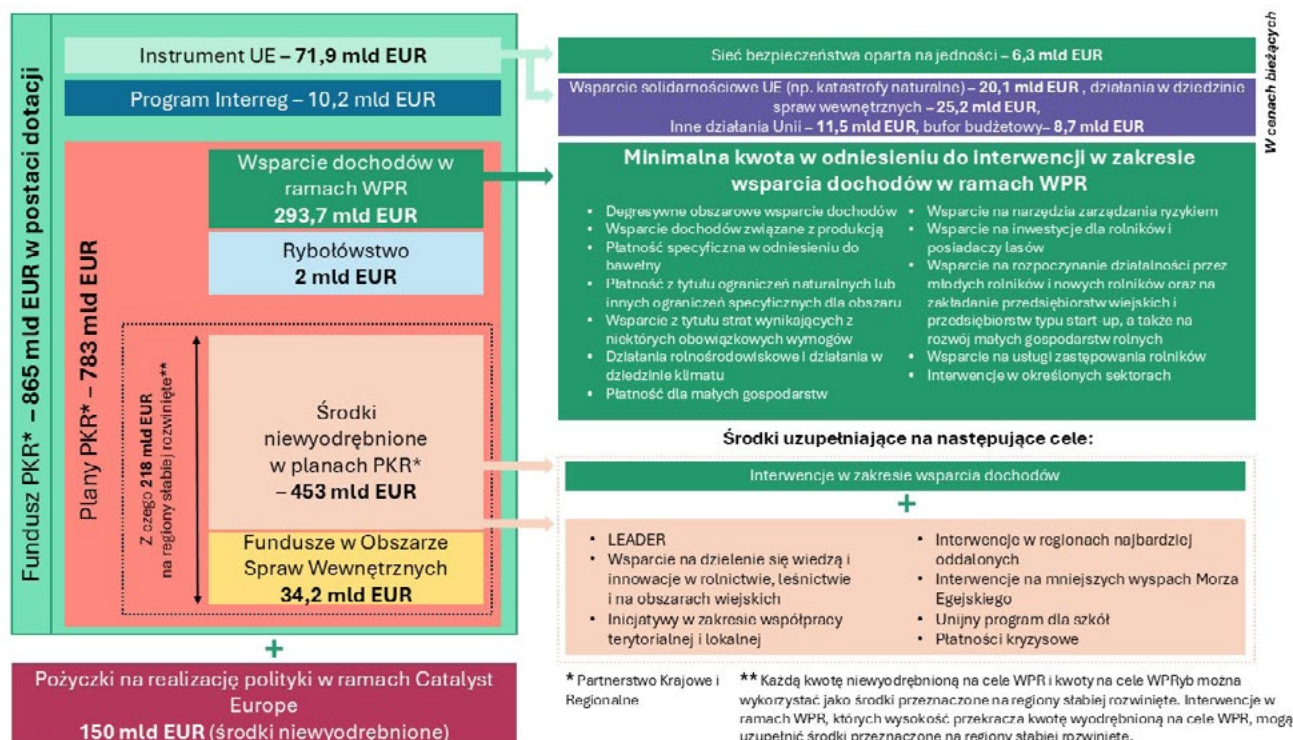

Państwa członkowskie mogą wykorzystać tę kwotę (453 mld EUR) na uzupełnienie minimalnych przydziałów w ramach WPR na następujące cele:

- **interwencje w zakresie wsparcia dochodów wykraczające poza wyodrębnione kwoty**
- **inne interwencje w ramach WPR – niezwiązane ze wsparciem dochodów** – takie jak LEADER, innowacje i dzielenie się wiedzą, współpraca lokalna, programy dla szkół i działalność rolnicza w regionach najbardziej oddalonych. **W przypadku interwencji, które są obowiązkowe, państwa członkowskie są zobowiązane do zapewnienia odpowiedniego wsparcia w swoich planach.**

Aby pomóc państwom członkowskim w opracowywaniu planów mających zapewnić odpowiednie sprostanie wyzwaniom związanym z rolnictwem i rozwojem obszarów wiejskich, Komisja przedstawi krajowe zalecenia dotyczące WPR.

Rys: WPR w ramach Funduszu Partnerstwa Krajowego i Regionalnego na lata 2028–2034

1.2 Wsparcie WPR w ramach Instrumentu UE

W celu stabilizacji rynków rolnych w przypadku zakłóceń na rynku w latach 2028–2034 w ramach Funduszu Partnerstwa Krajowego i Regionalnego (Instrument UE) **przewidziano sieć bezpieczeństwa opartą na jedności dysponującą kwotą 6,3 mld EUR.**

Poprawi to ochronę rolników w zmieniającym się kontekście globalnym i wzmocni odporność sektora rolnego.

Ponadto instrument UE przewiduje działania Unii, takie jak **promocja produktów rolnych, wsparcie gromadzenia danych dotyczących rolnictwa oraz inna pomoc techniczna.**

2. Przydziały środków w ramach WPR i konwergencja zewnętrzna

W latach 2021–2027 UE dąży do tego, by płatności bezpośrednie dla rolników były bardziej wyrównane we wszystkich państwach członkowskich. Proces ten nazywany jest konwergencją zewnętrzną.

W nowym planie partnerstwa odbywa się to na dwa sposoby:

1. Przy obliczaniu całkowitego finansowania unijnego **dla poszczególnych państw stosuje się zasadę, zgodnie z którą państwa, które otrzymują mniej niż 90 % średniej unijnych płatności bezpośrednich, dostają dodatkowe środki finansowe.**
2. Dzięki ustaleniu minimalnej i maksymalnej kwoty na hektar dla degresywnego obszarowego wsparcia dochodów **gwarantuje się, że różnice w średniej pomocy na hektar między państwami EU nie będą zbyt duże.**

3. Wkład krajowy państw członkowskich

Aby zapewnić równe warunki działania państwom członkowskim, **UE finansuje w 100 % degresywne** obszarowe wsparcie dochodów, wsparcie dochodów związane z produkcją, wsparcie dla małych gospodarstw i płatność w odniesieniu do bawełny.

W przypadku wszystkich innych interwencji w zakresie wsparcia dochodów wymagany jest obowiązkowy wkład krajowy **w wysokości co najmniej 30 % kwalifikowalnych wydatków publicznych.**

Poza wyodrębnionymi kwotami wsparcia dochodów stawki wkładu krajowego będą **wynosić co najmniej 15 %, 40 % lub 60 %, w zależności od regionu otrzymującego finansowanie.**

Objęcie wszystkich działań rolno-środowiskowych i działań w dziedzinie klimatu, a także interwencji sektorowych i programu dla szkół wymogiem dotyczącym zapewnienia wkładu krajowego oznacza, że **ogólne wydatki publiczne na WPR (z UE i państw członkowskich) wzrosną, co doprowadzi do zwiększenia środków finansowych na wsparcie w ramach WPR.**

4. Synergie między WPR a innymi obszarami polityki

Rolnictwo i obszary wiejskie mogą zyskać dzięki różnym możliwościom finansowania i **synergii z innymi obszarami polityki**, które są częścią planu partnerstwa. **Wspólne planowanie WPR i innych strategii politycznych** daje państwom członkowskim możliwość **lepszego uwzględnienia potrzeb własnego sektora rolnego i obszarów wiejskich na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym**.

Inwestycje w infrastrukturę wodną

Dostęp do usług wodnych stanowi wyzwanie na wielu obszarach wiejskich. Obecnie różne komponenty **finansowania UE wspierają już inwestycje w infrastrukturę wodną w rolnictwie**. Koncentrują się one na rozmaitych strukturach, począwszy od infrastruktury wtórnej po sieci podstawowe do zastosowań mieszanych. **W przyszłości lepiej zintegrowane planowanie wsparcia UE zwiększy efektywność, zoptymalizuje wykorzystanie finansowania publicznego i wzmocni synergie między inwestycjami**.

Produkcja energii ze źródeł odnawialnych

Do finansowania produkcji energii elektrycznej z energii słonecznej w gospodarstwach rolnych w ramach inicjatyw krajowych można wykorzystywać Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF). Obniży to koszty produkcji ponoszone przez rolników. Podobnie projekty realizowane w ramach Funduszu Innowacyjnego przyczyniły się do powstania innowacyjnych instalacji produkcji biometanu wykorzystujących lokalne odpady rolno-spożywcze. Zapewnia to rolnikom stabilny strumień dochodów. W przyszłości oczekuje się, że optymalizacja programowania funduszy i reformy przyczynią się do usprawnienia połączeń z sieciami energetycznymi, zapewnienia rolnikom dodatkowych dochodów, wsparcia i ewentualnie zmniejszenia kosztów lokalnej energii odnawialnej ponoszonych przez konsumentów, a także do osiągnięcia celów UE w zakresie energii ze źródeł odnawialnych.

Edukacja na obszarach wiejskich

Liczne obszary wiejskie, w szczególności te dotknięte spadkiem liczby ludności, stoją w obliczu wyzwań wynikających z niewystarczającej infrastruktury i usług wspomagających edukację. Może to być szczególnie trudne dla młodych pokoleń i ich rodzin. **Obecnie działania w zakresie edukacji i kształcenia zawodowego na obszarach wiejskich i w regionach oddalonych są wspierane przez kilka funduszy i programów UE. W przyszłości usprawnione podejście do finansowania i programowania ułatwi rozwój umiejętności i infrastruktury społecznej na obszarach wiejskich, umożliwiając łatwiejsze i ukierunkowane synergie między finansowaniem unijnym i krajowym.**

Ponadto sektor rolnictwa oraz obszary i społeczności wiejskie skorzystają z Europejskiego Funduszu Konkurencyjności i wsparcia w ramach programu „Horyzont Europa”. Dostępne środki w wysokości 40 mld EUR przeznaczone na wspieranie badań naukowych i innowacji, konkurencyjności, zrównoważonego rozwoju, odporności i sprawiedliwości w obszarze rolnictwa.

Ponadto instrument „Globalny wymiar Europy” zapewni wsparcie przedakcesyjne na rzecz rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich w krajach kandydujących.

5. Równoważenie wpływu inflacji

W odniesieniu do całego wieloletniego budżetu UE proponuje się nowy mechanizm postępowania w czasie inflacji. Pozwoli to uniknąć sytuacji, w której nieoczekiwana wysoka inflacja mogłaby wpływać na zdolność UE w zakresie finansowania i realizacji swoich celów.

W praktyce, zawsze gdy inflacja w UE będzie utrzymywać się w przedziale od 1 % do 3 %, roczne dostosowanie cenowe wyniesie 2 %, a gdy według projekcji inflacja będzie miała kształtować się na poziomie niższym niż 1 % lub wyższym niż 3 %, dostosowanie będzie równe rzeczywistej prognozowanej stopie inflacji.

Mechanizm ten, stosowany po raz pierwszy do wsparcia finansowego UE, umożliwi utrzymanie wartości wsparcia przez cały okres.

ZAŁĄCZNIK: Podział środków między państwa członkowskie na wsparcie dochodów w ramach WPR

Wyodrębniona kwota na wsparcie dochodów w ramach WPR jest przydzielana państwom członkowskim w sposób zapewniający sprawiedliwość i ciągłość finansowania w sektorze rolnym i na obszarach wiejskich.

Dla każdego państwa członkowskiego określono jego udział w całkowitej puli środków WPR na 2027 r. (który jest ostatnim rokiem obowiązywania obecnych WRF i konwergencji zewnętrznej w przypadku płatności bezpośrednich) i zastosowano proporcjonalny przydział wyodrębnionej kwoty na państwo członkowskie, który odzwierciedla wspomniany udział każdego państwa członkowskiego w wydatkach WPR.

Państwo członkowskie	Kwota minimalna (w tys. EUR, ceny bieżące)
 Belgia	3 598 717
 Bułgaria	6 202 350
 Czechy	6 153 974
 Dania	5 142 499
 Niemcy	33 106 250
 Estonia	1 589 390
 Irlandia	8 161 085
 Grecja	14 639 674
 Hiszpania	37 235 304
 Francja	50 938 681
 Chorwacja	3 708 359
 Włochy	31 003 434
 Cypr	415 889
 Łotwa	2 620 796
 Litwa	4 386 480
 Luksemburg	246 093
 Węgry	9 239 294
 Malta	135 410
 Niderlandy	5 087 414

Państwo członkowskie	Kwota minimalna (w tys. EUR, ceny bieżące)
 Austria	6 624 524
 Polska	24 636 906
 Portugalia	7 428 950
 Rumunia	16 574 344
 Słowenia	1 340 578
 Słowacja	3 731 185
 Finlandia	4 800 434
 Szwecja	4 951 986

WIĘCEJ INFORMACJI MOŻNA
ZNALEŹĆ NA STRONIE

